

Tilžės Releivis

su nieką nekaštūjancje Priedekla:

„Landwirthschaftliche Mittheilungen“ (Zemes-Gaspadorystes Zines).

Tilžės Releivis, kas Pėmvečią išdūdams lažtūja
ant Bertainio Meto 50 Pen.

Apstelawimai vra nū bile tokio Posto priimami, arba
ir pacoj Drukoriijoje

J. Reyländerio bej Sunaus

Tilžėje, Aukštoje Ulyce, 67 (Hohe Str. 67).

Apsakymai,

Drukorių Tilžė Releivo funkciami lažtūja po 10 Pen.
Prisulymai 20 Pen.

Už lojng simulkeis Raftais ispaustą Eilę.

Gromatos dėl Tilžė Releivo paties išrahomos vرا
dabar i Sliaugirių nušunčiamos.

Nro. 39.

Tilžėje, 26. Septemberi.

1890.

„Tilžės Releivis,“

su nieką nekaštūjancje Priedekla:

„Landwirthschaftliche Mittheilungen“ (Zemes-Gaspadorystes Zines),

pareina Tilžėje kas Nedelę Pėmvečioj. Apstelawimai ant žito Laikko yra ant

Bertaino Meto po 50 Pf.

Tilžėje Reyländerio knygų Drukoriijoje, o titur prie visu Posto Anstaltu priimami.

„Tilžės Releivis“ praneša šalė naudingū Suraskymū bej visokiu Pamokinimū swarbjausus Dalykus
iš kasdieniskių Nusitikimū, Zemes bej Ciecorystes Saimo Surotyjimū, Zines iš Miesto bej Provincos,
Prisaikintujū Sudžiös, Papasafojimus, visoč Zinę. Turgaus Prekes iš Tilžės, Klaipedos bej Karaliauciaus,
Priminius, kada ir kur Galvijū bej Arkliai Turgai nulaikomi bus, toliaus Malkos Pardawimo Termynus,
Rublio Preke, Gromatmečią i. t. t.

Apsakymai po simulkeis Raftais drukawotą Eilę už 10 Pf. Perstatyms i lietuviškā kalba
nekašttoj nieka.

Drukorija „Tilžės Releivis“

J. Reyländer bej Sunus.

kas paslutiname Čeze Swiete
nušidawe.

Iš Wokietijos.

Berlyn e, 15. Septemberi. Mieste
legnits, sename Waldonystes Mieste
lenkiškijū Piastū-Erciliū prie Utarninke
nušidūsenzioses Ciecoraus Česnies ir
lenkiškieji Edelmanai bej lenkiškieji Kru-
nigai palviesti esantis. Tay yra
Wyslupystes Wietininkai iš Pozū bej
Snezū, priegtam ir Grawai Boltowski
bej Knilecki palviesti yra. Užfilai-
kumas Ciecoraus wyrtausame Mieste
emoses Szlezijos giliuja podraug ir
Pozū Provincai, kuriōs Regimentai
podraug žeminiōs Szlezijos Regimentais
stači Armeturq padaro. Atvirus Cie-
coraus Apsilankymus Pozū Provincia

ir po Ciecorumi Wiliumu I nera
turejusi.

— Ciecorus ir Bresliawoj užfilai-
kydams apie teip wadinamaji zociališ-
kaij Klausymq ižsitare; jis sake Su-
batoj prie jam nu Provincos dūtosios
Česnies, jey gerasis Paweikslas Kuni-
gaikezio Plež bej gerasis Apstiemimas
Firštibikowo Kopp Vaselikm q bej Žy-
pildymq sulauksentis, tay jis nej jokio
Basirupinimo dėley zociališkojo Klau-
symo neturus. Až neužsigaištu (teip
dar Ciecorus pridējo) kitims Bonams,
kaip ir tulieims kitiams Browincoj, kuriu
žiam Paweikslui yra prisi glaude, Mano
karališkaję Delawonę ištarti. Až prie
to dar tą Welyjim q primezgu, kad kitas
gerasis Paweikslas, kuri Provineca yra
dawusi, be jokio Skirtumo Partijū bej

Wierobs Žykipažinimū nu visu Daliū
mano Ciecorystes pasuktas bus, kad
musu Birgelei galiausę iš to Miego
pabus, kuriame jie teip ilgą buvo
gulej, ir ne wienat Waldzai bej jos
Urėdininkams Apkariawimq Wissq ap-
wersti norenczujū Elementū paliks, bet
patys ant to sawo Ranką prides. Až
turiu tą Perfiludiųjimq, kad, jey Pro-
vincq ant dabarnykęziojo Kelio pasilikis,
ne wienat Provincai, bet ir visai
Mano Zemei pasisekti tures, węl attai-
styti Garbę priež Bažnycę ir Padabo-
jimq ant Zolano, kaip ir Pasidawimq
po Waldziq. Až pakelu sawo Stiklą
ir užgeru ant Palaimōs bej Pasidawimo
Szlezijos Browincos. Ji t' este gywa
aukštay! ir dar Kartę aukštay! ir
trečioju Kartu aukštay!

— Ciecoriskasis Trukis prie Nukeliawimo iš Berlyno i Bresliawą didzei Priegadai tikt vos ne vos teis̄truiko. Kaip Trukis Gelžfeldwari Guben prastojoes buwo, sutiko jis ant Galo iki Jessnits wiens Taworū Trukis, kursai ir kulis su Sziaudais apkrautus Wezimius trauke. Šie buvo per placę apkrauti ir ciecoriskasis Trukis, kursai pilname Greitume bęgo, užgavota Łodawimą teip staigey, kad wirkuh iš Audillū pataisytieji Aptraukalai iš Daliés suplesyti tape. Jei Lodingis tū Wezimiu ne iš tokiu minkštū Dalvuk butu pasidares, tay butu išgastingas Negiliukis nusidawęs. Sziaudū Wezimai tape ant Gelžfeldwario pas Guben i Szale pagabenti ir dabar Paſeiklojimas padawadytas tape, jeib patirti galima butu, kas to kults yra pastojoes, kad tie Wezimai teip nedawadney buvo loduti ir i Truki istatyti.

— Nepaklusnumo kalti pasidare yra pagal Branešimą „Oldenburgiškose Geitungos“ 16 Rezerwistai nu 78. Regimento, kadangi jie ant Apeles nebuvo ateje. Jie tape ant keliu Metū ilgös Pestungos Koramones prasudyt.

— Wissmanns keta 15. Oktoberi wę i rytinę Afriką sugrąžti. Pagal „Kreut-Geitungą“ Peters per Gendrolkoneli Žemėj Sansibar busę pawadinamas.

— Dum Englenderium yra Mieste Kölne sklektay ejus. Nepermanymas yra judu i Policijos Raikas bey i Kalėjimą nugabenęs, ir tikt po 24 Adynu judu mielaję Walnybę wę teatgamo. Judu sawo nepalaimingūsius Atstikimus Geitungai „Times“ šiteipo praneša: Nedeldienej, 30. Augustą parkeliawo judu iš Parizo i Miestą Kölne, laike Gaspadoj Hotel du Nord Brięspęczius ir ējo po to Miestą apsižvalgyti. Kadangi judu ale Mieste labay didži Swarwę išvydo, tay judu i kaimyniškaij Miesteli Deute nukeliau, jeib iš ten didžeję Kölnes Bažnyčią pasizuruetu ir je ant Popieriaus nusicēlūt. Kaip Pons Fox prie fito Weikalo dėba, waikštineja jo Draugas aplinkui, nueina pas vieną Prypestunge, kalba su vienu Balnierių ir tampa nu vieno Policijos Uredininko, kursai toltais mato, užlaikytas ir podraug su samo Draugu ant Waltos i Deute nuwestas. Abudu Englenderiu nemok wokiskan, Pons Fox tikt sklektay prancuziskan, o Policijos Uredininkas ir tikt menkay prancuziskay. Tas Pasas, kuri Pons Fox drauge turejo, buvo Mete 1886 išprāytas ir Mete 1888 prie wokiskojo Konzelio Londonie patirkintas. Per vieną Tulta po to išgrasta tape, kad Apkaltoju sakes, englišku Padonu esanciu, kad tikt saw ant Pasimęgimo

celawusu ir Wakaro Laikę toliaus i Berlyną feliauti norenciu. Judu tape i Kölnes Miestą ant wienos kitos Policijos Raikinycių nuwestu ir ten per Ulyezias, pro Szalę Einantiems sawo Baminęjimus bedarant, i Miesto Kalėjimą prie aukštessnio Policijos Uredininko nuwestu, kursai jū Drabužius perjekškoti dawę; galiausey kožnas i saw ypatiską Kalėjimo Gęle ikisitas tape. Nuprošnay Pons Fox Uredininką maldawo, kad i Berlyną sawo Prieteliems per Tolkaži Binę galetu dūti arba engliškamjam Konzelui Depešę nususti. Kaip jis papraše, kad ko walgyti gautu, buvo jam saloma, kad ant Zegoraus 6 fą gausęs. Žitol Pons Fox nepalajings sawo Gęlej sen ir ten bęgo, nu Užweizdo per Durū Langeli apdabotąs, ant Zeg. 6 paręjo Walgis, Stukis sausdö Dündö ir viename Rampe wiens Vandens Vūdas. Sekanti Rytmeti iš naujo Parklausinėjimas laikomas buvo ir tada du Uredininku su Ponu Fox i tojo Gaspadą nuejo ir jo Wakus peržiurejo. Nielo Ypatisko nebuvo randama, ir jie wę atgal i Kalėjimą Palypedime vieno Gaspados Tarno gryzo, kursai Ponui Fox išreikške, kad judu kaip Spego Darbus waraneziu prancuzisku Osichyrus esanciu suimtu. Dar didi Aktais apie judwiejū Vasilaikymus surašyti tape, po to Kalėjimo Durys judum atsiwere, judu buvo wę walnu.

— Engliškose Geitungose apie ši Atstikimą Vasipittinimas buvo pasidares, kursai ale dabar jau ir wę pragaiko, kadangi Englenderei teip protini yra, išpažinti, kad wienam wokiskam Padonui, kursai Englante neygi vieną žodi engliškay nepermanydams ir becēlūdams prie Pestungos Altumo su Balnierių kneka, teipjau galetu eiti, kaip anudum Englenderum.

— 18. Sept. Ciecorēne Friedrich Oktoberio Pradžioj wę Berlyne yra sulaukama. Jös Gimimo Dienoj, 21. Novemberi, nusidūses Suvenecia-wojimas jös antrosės Dulkteris su Princu nu Schaumburg-Lippe.

— Ciecorus Manewerio Laikę sawo Buvi ant Paloczius Rohnstock yra pasidares, kursai Gendrolintendantui Growni Hochberg priklauso. Sziczon praejuso Seredoj prie musū Ciecoraus jo Draugas bey Brietelus, Estereikiū Ciecorus Francas Jozepas, apsilanke, jeib Maneweriemis Walandą pributu ir seniūnus Brietelystęs Vasilaikymus atnaujintu.

— 19. Sept. Szležiskosés Ciecoraus Dienos yra prabegusios, abudu Waldonu wę wiens nu antro atsiklyre, beje tikt ant trumpo Česę, kadangi Ciecorus Wiliums 1. Oktoberi i Wynną

nukeliaus. Pasukų Minėtasis wede Petnyčioj kęstaji pries penktąjį Armeturą. Apie jo Kelionės Apfliemimui gauname patirti, kad jis iki Panedėliu Wakaro prie Grovo Solms ant Dwart Klitschdorf (Szlezijo) pasiliks ir tado per Pozū bey Lorū Miestą i Theerburpas Goldapę ant Medzioklęs pasidūs.

— Pagal Rusiawimus musū Žemė yra padabotinas Dalyks, kad anot Szlezijo Szalyje, kurioj bi Šyki Wietiųjós bey Estereikiū Ciecoru bej Zaksu Karalus susiejo, Kartą Waifską jū Proseniū wiens antram neprietieliškai priešais stowęjo. Tay buvo pas Hohenfriedberg, kur 4. Juniju 1745 wyriausis Mužis antrojo kleviškio Karo nusidawę, kuriam eštareikiškai zaikis Vasikas po Princu Kardelinu Lotringiū nu Prusū po personišku Wedimu paties Frydrifio Didžiojo išgaunamas ir abelnay pergaletas tapa.

Düsseldorf, 15. Septemberi. Petū ant Zegoraus 1 ir 10 Miniu iš Kölnes išbėgusyis Hamburkio greitai Trukis iškrypo wakar prie Ibēgimo musū Gelžfeldwari iš Wezii dėl Apstrikimo prie Wezii Verstatymo, an wienos ant kale esanciu Wezii stenczių Lokomotywés užbēgdams. Posto Uredininku gawo sunkius videnius Pažeidimus, du Lokomotywé Tarnu yra lengwę sugeistu, dvi Myni sutruškinti.

Liegnitc, 20. Septemb. Abu Ciecoru bej Zaksu Karalus siczion Pe Laikę ant Zegoraus 12 1/4 parkeliamu didžiōsus susiejusios Žmonių Daigybės su didžiu Rykawimui pasveikin. Brie Nuvažiawimo i Paloczu sedē abudu Ciecoru pirmame, Karalus Alber antrame Wezime. — Ciecorus Francas Jozepas nudalyjo Kanclerui Kapitidžių Kržių Stepono Žwaigzdės Mantuse.

Achen, 15. Sept. Wakar Petū tarp Montpoie bej Kalterherber Susidaužimas dwiejū Personū Trukis nusidawę. Keturiuos Personos esanciu negyvos, aštūnios ale suronytos. Sjaciono Atsistens Miestelyj Montpo yra i Kalėjimą investas.

Rohinstock, 18. Septemb. Abu Ciecoru bej Zaksu Karalus išjodo Meczio Laikę ant Manewerio, abudu Kancleriu pasliko pas Hausdorf atg

— Estereikiū bej Ungaru. Wyne, 14. Septemberi. Parkeliawimo Ciecoraus Wiliumo Wyną, kursai (ant Parkeliawimo p. Medzioklęs) 2. Oktoberi yra sulaukam Wyno Miesto Mieteninfai pirmamj Burgemistrui ant tojo Paprashymo Piningū, kiek tikt norima, ivelvyjo, iš Miestas gražey išspūsti galetu. Še estereikiškasis Ciecorus Berlyne prae

Pričetka prie № 39 „Tilzes Keleimjo“.

Tilžėje, 26. Septemberi 1890.

Is Lietuviškis bey abieja Prusijos Provincijos.

Tilžėje, 17. Septemberi. Užiniuks B. Schäferei-An-Vallgarden, pas Tilžę, apijojo valas sawo Paulus ir wartoso prie to vienq jaunq išdą Eržilą. Arlys pastabukte is viena ant Bienviškis gulenciu Ekečiu, pradėjo gowada bęgti ir numete Josifą žemyn, kurtai is hito Nupulimo sunius Pajedimius esq; gomes.

Užvalkar viena Žiupone Vandens-Užycio 200 Markių propuldziusi buvo, kuris Vaitins Friczus Bankmanns is Freiheitės Prjemiescio atrado. Nu tu Biningsiū is jau 20 Markių buvo išleides, todėl anai Žiuponei išt 180 Markiai tegalejo algal vėdam buti.

Tilžėje, 19. Septemberi. Dragunu Regimantas yra hendi pirm Petu po 5 Nedėliai ilgo Laislo is Manėvrio vėl atgalsugrybes. Raitiesi Infanterijos Osichrai Draganus prie jū Straukimo sulauke. — Tilžės Miestas pūšasi dabar su didžiu Stropumu ant seanczio Nedėldienėj czionay laikomoseb Sventek, butent ant Atdengimo Schenkendorf-Pamillo, kurtai dabar ant Turgaus Pleciaus žiavos yra pastojo.

Tilžėje, 20. Sept. Kaip hendi pirm Petu keli Darbininkai prie Aukrowimo vienos Valtes su Medzeis prie Nemuno Krašto dirbo, parėjo Darbininkis Sch. is Szulbeikis Klemo ir nustume vienq Darbininką nu Čiemo Tilto žemyn i Vandeni. Po to Sch. sawo Beili išfirstra ir vienq kitiq Darbininką suronys, jam aitartotinay i Galvą vurdams. Tas Rabushelis tape weiske suimtas ir i Kalėsimq mugabentas; Sužestas, kuriam ne menkay Kraujas bęgo, turėjo Liečiaus Bagalbq priimti.

Dewyni Žiusei bey dwi Kurapki tape hendi ant Turgaus nu Policijos Urėdinto atimti, kadangi Bardamejel prahomai atitek nu Klemo Wyriausybes drauge neurejo.

Szilokarcziamoj, 19. Sept. Pirm ne Češo Nakties Laiske Szturmis vienq kolonistų Butelulq Bismard-Kolenijos su išišyjo. Wiens Gedas, kurtai prie gruwančios Trobos žemyn nupūle, guldės ant stenos Lopšio (Wyges) išp valaimingay, kad sudikis, kurtai cionay gulejo, nepaiskadiatas apsililo; Mothna kuri majumq astu nu lopšio sedėjo, tape lengvę iželsta.

Lapyniuse, 20. Septemberi. Pastutiname Češo hendi aitartotinay Wagystes musu ampe išpromptos, prie kuris beweis visadoss laužimas nufidaw. Mes primename sawo išu nufidawusis Wagystes prie Gasparinko Pono St. Rautenbursh, kur minetam sonui beweis 1000 Markių pavogli tape. Netverge tape dabar musu Postas apigtas. Kaip Wakare Posto-Bezimais is ion i Naujej išvažiavęs buvo, atrado apsilijons pas Klemo Neufrost Duris Posto-Bezimais atviras, o žalas su Gromatomis Biningsis buvo salin. Apie Wagyste stol tiek patirti gawome: Nu Posto tape Bajestosimo Posto-Užveidas parwadintas. Alyde iš Wagystes Išpromptosim krepesi vieno Gromatnežio, kurtai pirm keliu žemė i jo llędą išstatytas tape. Postilions

salo, kad jis, kaip Gromatuehis Posto-Bezimais Duris buvęs uždare, nu sawo Sostu dar Duru Braždėjimą vienq Kartę išgirdęs, taigi Durys tilt teip is Biršaus terodos uždarytos buvusios ir pati Wagyste bus bene ant Posto Klemo išprompta tapusi. Kadangi tokai wėl Wakare, beweis ant Zégor. 11 nufidaw, tay pirma minetoji Duma jū danguas Teisbyb rodos trophjanti, patirti gaunant, kad Spyra powisam nepaiskadyta, taigi ant Kellionės negal buti atverta. Pawogta yra is wiſo daugiaus kaip 3000 Ml., tarp kurių 3 Popierpiningei po 1000 Ml. radosi. Išskustojis iu Biningsiū yra ale ja Numurius sawo užstrakęs ir dėl to Wagyste anus Biningsus negales wartoti. Gromatuehis St. yra tūjau is jo Urėvo paleistas.

Ysrutij, 16. Sept. Kaip vienai Karaliauciaus Teitungai rachoma yra, Ysruties Korawojimo-Ramara Verng Reketat is Szittkemis ant tokios Korawones nufidhyo, kad jis tos teip weiske neuzmirk. Tas Verng buvo is Kersto pries sawo Gaspadorn, Dvarioni Birnbacher Szittkemise, su ažtriu Botago Kotu vienai labay gerai Kumelei aitartotinay i Netus dureg, teip kad ta Kumele po Išpromptos iš Balamuthstes paskrito. Jis tape ant 1 Meto ir 9 Mēnesių Kalėsimo nufidytas. Busbernis Nellys, kurtai Reketazui prie anu Gywolio Uliczysimo buvo pagelbėjės, tape ant 3 Mēnesių Kalėsimo nufidytas.

Pillainėj, 15. Sept. Pastutiname Češo apskriamo tuleropi kuczelniukai su Gaspa Bezimais musu Kampo Klemus ir prisiulo sawo Taworus ant Pirkimo, prie to Prefes menlesnios buvo kaip ant Turgaus, nes už vienq Basę tilt 2 M. 50 Pf. iki 2 Markių 80 Pf. tebuvo prahoma, kuri ant Turgaus 3 M. ir dar daugiaus saštaja. Daug Gaspadoriukai yra jau su Gasimis apšrupine, kuriuos ant Rajū Lauko prie gerds Kawones matomay atsiguna. Nors Gasas prie daugel lenkiškia Laukininkų wyriausis Bardamimo Dalykas yra, tay tenay ant ja Kawojimai tilt menkay tenusidūda, todėl jos ir toliss mojos yra; kad jos ale siccion gerq Kawojimai gauna, tay jos labay funkios pastoja. — Nesenej Gaibas ant Lauko i vienq Darbos-Bezimą išrente ir Rungą sutuštino, Urkeli bej Žmones Arthbēje to Bezimo ale nepaiskadiatis pasilikito.

Is Pillainės Kreizo, 13. Septemb. Gali Junhiaus Mēnesio tape Szczupėj pas Lajbénus Lawonas viend 16 Metu senos Mergos atrašas. Lawonas tape palaibotas, nors gerilstikasis Pasėklojimas bey Skrodimas nebuvo nufidawęs. Dabar Sudzia ale nu ano Aititikimo Žinę gawo ir Agghentojetio Buto, kuriame ana Merga bluzjusi buvo, gawo nesenej Pastellawimq kaip Liudiniskai.

— Wiena džiaušis Žemės Sloga Lietuwoje yra aplinkų trausantieji Eigonai. Praradami bej visolius Monius warhdam sie per Žemę trausa. Jey koltame Viešte arba Kiemę Žomarkas laikomas yra, tay didžiuse Pultuse jie i rokes Viešė trausa. Pakelys iš bilekoli Buiq istobami prah, tas tilt galima ir so teip kili Ubagai ne išsidrysta prahyti. Jie toktai ir gauna, kadangi Žmones jems visoko būda, jeib jie tilt nu

Eigoni walni pastotu, is Daliés ale ir dėley Baimės, kad ne rasti per Uždegimą ja Troba osiferhytu. Be Priežasties ale tole Baimė ir neskububu niera. Teip ant Paweisslo sie wienam Dvarienui Szalupėn Kreize, kurtai išems nėšq nebubo dawęs, bet jus nu sawo Klemo žemyn nuwareęs, du neisfultu Jawū Augiu uždege.

Sailenuse, 16. Sept. Apie labay dyvinq Ligą „Rubejiaus Teitung“ kiteipo raso: Po ilgesnio Kentėjimo yra užaugusioj Dukė vieno majo Gaspadoriaus is vieno kaimynisko Niemo dabar wėl atsigavus. Ji parejo vienoj labay karstojo Wasards Dienos is Vožnyčiids, pasijuto sergalinga ir turėjo i Patala buti paguldoma, kur ji i sunku Miegg ipūle, kurtai 8 Dienas patefo. Priwadintasis Lielorus išstare, kad tokai is teip wadinamojo Saulės Durio esq; varėjus. Aštuntioj Dienoj ji wėl vabudo ir prae po-pirma Vandens gerti, is ko ji matomay atsigaiwino. Potam turėjo ji ale dar ilgą Češq Patale pasiliti, išköl ji dabar pilnay išgijo.

Karaliaucjuje, 19. Sept. Szczecin esantysis Gintaro-Tawors Fabrikants Liedke buvo, kaip mes „Danckös Teitungoj“ slaityt gauname, Komercienrotq Becker (kurtai Kupczyk Stantien und Becker weda) dėley stambaus Apkelbimo bey Praplattinimo žinomay netefiū Dalykų apstundęs, kuri Browa prie Szepisk Gerikies atlitta tape. Apstutasis buvęs Mete 1888 Mieste Wien tarp kiti ir Jurū-Krants Rendorui bey Gintaro-Tawors Fabrikantui Westphal is Miesto Stolp Pomaruse sales, kad Liedke parwogtus Gintarus perkas ir jus i Kupczyk pagabengs; jis esq; Musleptojis parwogta Daikia. Dabar is galiausy Liedke sawo Rankose turys ir Sztoisanvalts ji jau suimęs. Kaip Skundejo Wieteninks išrode, yra Liedke nu Kupczyk Stantien und Becker Mete 1884 dar už 30000 M. neapdirbtio Gintaro, Mete 1885 už 56000 M. ir potam kas Metq dar iki 1888 už 10000 M. Gintaro pirkęs. Sudzia nufidhyo Apfaltintasi ant 600 M. (tokai yra už Apkelbimo aukščiausioj Biningsiū Korawone) bey ant Neshimo Promos Kastu. — Rendorus viend geriausy einanciuja Gaspadoryczi, kuri nesenej Žmones dar kaip prasta Kellneriai Molynini pajino, yra Češo Bęgyje tosi didi Turq surinkęs, kad jis ne vienai Mieste daugel Buda nufipirkti galėjo, bet nesenej prie gerilstikosoj Bardamimo ir Metgelės Dvarq už 600 000 Markių nufiriko.

Klatvedos, 19. Sept. Walarylstyris Walaro-Trukis, kurtai tiltu Češu cionay ant 11 Zégoraus bey 9 Minuita ibęgi turėjo, pagal Pranešimą Teitungos Memeler Dampfbooti netoly nu Tilžes keliis ant Węžiū užėjusius Arklius perwaziavo ir sumi i didžę Priegadą parėjo. Ant Walatimds ale Trukis is Węžiū neiskrypo, bet Kelleivai tilt labay siaigu Trukis tepajuto, per kuri sie nu sawo Sofia i Arklii pabloskти tape. Trukis cionay po meno Pasimelawimis ibęgo. Tu-tėtumbim mislyti, kad prie Gelžselio gyvenančių Gaspadorei po Nufidawimo tiek daugel Gywoliai Perwaziarimis ant sawo Galvija bey Arklii dabotingesni bus pastojo.

Wentės Nagas prie Siporekės ant kurfiškuja Mariū ne menka išsimanymą tur. Ypaczeb Węjui bey Szturmui pasikėlus, saugojas Siporei labay, kad sienion prie Kražio nepričigtu, kadangi staigey einantieji Wandens Wolai ypaczeb mazesniostoms Waltemis bey Laiwamis priegadinti pastoja. Pirmi Atvėrimo Karalaus Wiliumo-Karnoles cionyai dar tula Walte bey daugelės sūdaujytą tape. Wolkiskay yra Wentės Nagas Windenburg (t. e. Węjų Pilis) vadinaus. Wardas hito Jemės-Viejuvio, kurtai toly ir smailė i Mares ištis, atsiesta, laip kaičių pėdos Čeitunga „Memeler Dampfboot“ rasko, nu viendis sendis Pilis, kuri tenua yra stowęjusi, weliaus ale Marese nugrimzdusi. Šwiesei Pagada ir Wandenui išsam be esant, tokius 3 kilometerius nu Krautos atstu, dar Almenėl tokime Sustatymie yra matomi, iš kurio pagal Zwejų Papasaferimą Palementas išbuvo išsės Pilis yra išpažystamas. Szale to buvo Kartą ir viena Bažnyčzele, kurių Namato-Almenėl teipjau išpažystami yra. Per atsi braunancijes Marių Bangas pamazėjum nu išvirojo Jemės Grunto vis dauglaus paplestė tape, teip kad ta Bažnyčzele du Kariu nu Tvaro attraukta ir išlaukia ant Jemės Auks- tumos linkay turėjo buti padubawotu. Gale 17 tojo Sziimicijo parėjo iškart tenua esančios Kunigs Wittig ant iš Dumos, ius Diewo Namus i Antus perstatyti. Jmones dabar dar papasakoti žino, kokių Budu tas Plecius, ant kurio naujoji Bažnyčia stovėti turėjo, surastas tapes. Visas Parapijos Walsczius nu Vėta ant Sziurės linkay pagal Ilgi išmatotas ir iškrasės Bidurys iš Lynjios per Budawonės Wietą pastirtas tapes. Ta Veta ale ant Veltės Grunto trovijusi, kur Troba negalejo buti budawo-

jama. Senovės Jmonei ale, kuriems Suradimas tokis Wielos laip Padawadyjimas iš Auksio pasirodes, nisq Sylq ant to pridėj, jeib surastai Wiburi ant Bažnyčios Padubawimo prideringą padarytu. Su didži Proce buvo per Nuleidimą Almenėl, Medžių bey per Jemės Wylius galiausey išvitas Gruntas laimjamas, ant kurio Bažnyčia stovėti galėjo.

Nu Marių Kampo, 12. Sept. Apie Almenėl Daugybę yra wienai Karaliauciaus Čeitungai šiteipo raskoma: Kas Szales prie kurfiškuja Marių Kartą apkeliančias yra, tas tenua didžius Almenius didžiam Skaitluje būs išvydės, kurie Kartais labay aukštay išskel. Gaspadorei tokis Lauku, ant kuris iš Almenėl didžios Daugybos guls, dar pirmi dwieju Metu iš Dumos buvo, kad Bassinumas jis Dirvo melesnis pastojo, jey Almenėl halin paruimuti tapsentis, kadangi iš Drėgnumą išprowyjantis, kurtai i lengwyj Gruntą nusileidžių ir Jams Tarpmui ant Gers pareings. Jeib Jmonei išrodys, kad su iš Dalyku powisan antreip stow, dave wiens didis Dvarionis prie kurfiškuja Marių pirmi dwieju Metu išsus Almenius halinpagabenti ir jis jus ant to vartojo, jeib ant sawo Kosčiu bey sawo Priewołems Ostę pastibudawotu. Tasai yra dabar, kaip iš viso 40 000 Marių Kosčiu pastare, gataus pastojo iš Regierunga su anum Dvarioniu neseny Derezimą padare, pagal kuri tas Ostas, kurtai beweik toks didis yra, kaip Nosenbergeris Ostas, atviram Wartojimui padūdomas tampa, teip kad Žwejai ir Siporei, kurie nu Szturmo ant Wandens atlaukti tampa, sienion Sarbybės gal rasti. Kadangi ale Lauku Walsingumas po Attolinimo iš Almenėl Daugybos ne menesnus, bet dar daug didesnis yra pastojo, o ūmeyer laimėtoji Geme-

dabar ir lengviaus išyvenama yra, taz dabar iš Gaspadorei prie kurfiškuja Marių Lab-gavos Kreize sustare, Paweikslui anu Ponosekti. Surinktieji, prie Krautos suvestieji Almenėl, kurie prie Šriovės Budawonės hauni Priprowa yra, tampa nu Regierungs Dancoj perseni ir yra i Dančos Kampu nugarabenami, jeib prie Wyslōs Budawonės buvuwartojami. Almenėl Daugybė Marių Szaljyse yra toke dide, kad dar daugel Metu prieis, ištol Wissas halin pagabenta bus. Lab gavoj, 12. September. Wiens sens Kapinių Lankas tape prie Arimo an Dvaro Behof netoly nu Kelio ant Parekhty atrautas. Čionyai buvo gelžini Arklių Zaislai gelžinių Balno Kilpos, Ragotinių Szpicas i. t. randami. Misthjama, kad si Paladisimo-Wieta iš Czeso nu 10. iki 12. Sjimmečio yra ilisi, nes aname Czese buvo tas Paprotis marojamas, Nabahininkus podraugai su jā Ginklais bey Arklius podraugej paldotti.

Anzeigen und Abonnements

für die

„Tilsiter Zeitung“,
das „Tilsiter Kreisblatt“ und
den „Tilzies Reletivis“
werden angenommen bei

M. Beißer,

Tilsit, Deutsche Straße Nr. 50.

Apsakymai.

Mano pagarbintiemis Virsajiemis priwelyju ab dar ypaczeb mano labay gerūsius Tavorus gražiausiuose Pawydziuose, butent: **Patalū Inkratus, Patalū-Aptraukalus** bey **Lowos Apklotes**; teipjau ir **Kaurus, Gardynus, Stalo-Apklotes** bey **Nūmetas** (Maržkas).

M. Isakowich,
Tilzeje,
Wokiecių Ulycioj Nr. 14.

L. Meyer, Reiden u. St. Ludwig
Schweiz Elsass
versendet franko gegen Nachnahme ge-
reinigte Bettfedern
pr. $\frac{1}{2}$ Kilo 60.- u.
80.- ferner dampf-
gereinigt, ärztlich empfohlen à 1.-
Für seine Deck-
betten à 1.50,-
2.50 u. 3.- Prima
Daunen à 1.50,-
5., 6. u. 7.-
Rosshaare à 1.20,-
2. und 2.50. Ma-
tratzenvolle à 1.-
und 1.50.
Wiederverkäufer Rabatt!

Natūrūs Syluzmos Knygos
yra gaminės prie
Meyländeris bey Sunaus.

Das größte Glück auf Erden

ist nicht der Reichthum an Geld und Gut, sondern die Gesundheit. Viele Kranken erkennen ihre wahren Leiden nicht, und lassen sich als Magenkrante, Blutarme Bleich- und Schwindsüchtige behandeln. Betrachte man nun bei den meisten Kranken die sich zeigenden Symptome genauer, so wird man finden, daß Wurmkrankheit die Hauptrolle spielt; so manche Medizin wird gegen obenhinsteckende Leiden eingenommen, wäre aber besser eracht durch ein Wurmmittel des bekannten Spezialisten Theodor Konecky in Stein bei Säckingen. Die sichersten Symptome eines an Bandwurm, Spuhl- oder Madenwürmer Leidenden sind: Abgang nadel- oder kürbisähnlicher Glieder und sonstiger Würmer, sowie Blöße des Gesichts, mattes Blick, blaue Ringe um die Augen, Abmagerung und Verschleimung, stets belegte Zunge, Verdauungsschwäche, Appetitlosigkeit, abwechselnd mit Heißhunger, Übelkeiten, Aufstoßen eines Knäuels bis zum Halse, stärkeres Zusammenfließen des Speichels im Munde, Magensäure, Sodbrennen, häufiges Aufstoßen, Schwindel, öfter Kopfschmerz, unregelmäßiger Stuhlgang, Zucken im Aister, Koliken, Kollern und wellenförmige Bewegungen, dann stechende, saugende Schmerzen in den Gedärmen, Herzklöpfen, Menstruationsstörungen. — Zahlreiche Atteste aus allen Kantonen beweisen die Vorzüglichkeit der Methode. — Dauer der Kur 30–60 Minuten ganz ohne Berufsstörung. Bei Bestellung ist Alter und Geschlecht des Patienten anzugeben. Die meisten Kranken, welche solche Mixtur versuchsweise nahmen, waren von Würmern geplagt, während andere damit die dem Körper sehr dienliche Entfernung aller Unreinigkeiten zu ihrer Zufriedenheit erzielten. Die Kur ist unter Garantie der Gesundheit vollständig unschädlich.

Bybeles,
Testamentus,
Giesmin-Knygas
(wokietas bey lietuviask)
wisočiuse Brishimuse
prisulo
Popierians-Knyczyte

nu

M. Beißer.
Tilzeje.
Wokiecių Ulycioj Nr. 50.

In unterm Verlage ist sochen
erschienen:

Max. Schenkendorf

der deutsche Kaiserherold.

Sein Leben und seine
Bedeutung.

Von Emil Knacke,
Durchsetzt am Königlichen Real-Gymnasium
zu Tilsit.

Kreis 50 Pf.
noch ausführlich franko 55 Pf.

J. Reyhänder & Sohn,
Tilsit.

Tilžės Keleivjo Kalendros ant Meto **1891.**

365 Dienu turencio,

gaunamos prie

**J. Reylanderio bei Sunus,
Tilžėje,**

kaip ir prie visu Kalendru Pardavėja.

Tilžės Keleivjo Kalendros ant Meto 1891.

Yra su sekancijais Abrozaus išdabintos:

- 1) Piermoji Wyje.
- 2) Princes Adolfs nūg Szaumburg-Lippe.
- 3) Princese Victoria iš Prūsijos.
- 4) Šviesiuočiai Reichskanzleris v. Kaprini.
- 5) Dr. Miquel, Šviesiuočiai Viningo Ministeris.

Šiai kalendoriaių bei Tomarkų Sustatymo randaši potam
jose sekancijai gražieji Papasakojimai:
Pasveikinimai ont naujo Meto 1891. — Karas su Vil-
fais, arba mylėtiškis tary James. — Šimtmartinis Popier-
pinimas. — Amerikoniškose Pustynėse. — Palaidojimas
viens egyptiškės Princesės. — Du Angelai. — Domsutis
Nobaininkas. — Ka Dauumas Žmonai apie Dienas-
dumoją. — Kaip patinka Taro tas Vaikelių? — Nau-
dingi Pamokinių. — Tresi arba Palusanų Aprokavimis
ant vieno Menesio. — Galausen miels Skaityojau. —
Apsakymai.

1891.

Gesetz,
betreffend
die Invaliditäts- und
Alters-Versicherung.
Preis 30 Pf.
Reylaender'sche
Verlagsdruckerei.

Siebzig Kirchenlieder
für die Schule.
Vorrätig bei
J. Reylander & Sohn.

Mano Knygų-Dručionėje yra sekancios Knygos
dručiamos ir gaunamos:

Lietuvos Kalboje:

Kasdieniškos Naukų-Knygos gerose ir piltose Dienose
furso yra: Paraginimai, Malbos ir Gieimai 1. Swei-
kiems, 2. Smutniems, 3. Eigoniems, 4. Mirštantiems
Kaip ir „Kalbelei, Dujaujimai ir Maldeles, Mirštani
tiems pastaičyt. Podraug Apduomimai ir Malbos ant
Švencėj. Su Kāro, Brangybes, Māro ir Pakājus
Maldoms, ir su kasdieniškom Maldu-Knigeliems, Pa-
linkiniuomo ir Algaiwinimo Maldoms ir Gieimės
Nešezoms, Pagimdančioms, Szehauninkėms ir Newaisin-
goms. Nū Jono Pridriko Szarkio.

Dr. Mertino Luterans mazasis Katgismas,
trumpas išguldytas. Iš wotklos Kalbos lietuviškan
perstatytas per C. W. D. Glogau, Tilžės Vyksupą.

Nazymas vieno kelionėje į Žydo. Iš Se-
nowės Čeče, Mete 33 po Uzginimo Ježaus Kristaus
Defimitas **Susikalbejimas** apie Pirmparagawinę
amžinąs Gyvatōs.

Erhezu du. Pamieštas pagal Dievo Žodi wisiemis.
Kritizacijomis ant nobažno Apduomimo. Iš wotklos
Kalbos perverstas nu Turgio Mežkatejō.

Naujas pagerintas Mokslas Punktus daryti,
tarsi nū daug Žmonių Swete česanciųjū garbinams
yra. Prečia 10 Peningiū.

Pamokinimas apie Malda. Iš wotklos Kalbos
i lietuviškaje perstatytas per R. Neiž, Kunigą.

Nušdawimas Kentejimo ir Mirimo musu Pono ir
Išganytojo Ježaus Kristaus pagal Ewangelistą Mat-
teožių lyčio Petryježloj pastaičytinas.

Keleivjo Žodis apie tris Kaliejinus Powilo.

Išganytojo Tuženimas prie Žmonių Širdžių.

Wiespatas ateis Dangaus Debesyse, su dide Šlowe
ir Macie Swieta sudži, ir misi žuenti Angielai ateis
tada su jumi.

Szendien! Biernas ir labay reikalingas Paraginimas,
mija jawo Gyvaities Čežq ant titros krikščioniškos
Nobažnyties vertai wartoti.

Cze tilt esam česinkay, Bet ten busim amžinay.
Szirdingi Apduomimai iš to Nušdawimo apie Ba-
goecu ir avie warginajai Pozorni. 24 Seiten Duodez.

Miernystes Žegnone išguldytas per piltus Paselimus
Nemierystes. 20 Seiten Duodez.

Ak ne turn Čežo. 20 Seiten Duodez.

Meldžiams, dar Šiki slaityk! 12 Seiten Duodez.

Ar tu es gataw's? Klaustmas naujam Metui ir kož-
nam Čežui. Nū J. C. Ryke. 10 Seiten Duodez.

Iškelbejimas iš didžios Priegadės. 10 Seiten Duodez.

Per wela! Dejawino Balsai Pėsloje per welay pa-
busudis Griečiukino. 8 Seiten Duodez.

Sugryžimis pas Čewą. 8 Seiten Duodez.

Susikalbejimas prie Stalo. 8 Seiten Duodez.

Du Kelin ir u Galai. 8 Seiten Duodez.

Ježus Griečiukinku Prietelis. Nū wyrausijo Kon-
fessorato Teodoro Kardelo Turgio Woltersdorpo.
8 Seiten Duodez.

Allēluja! Pagal Žodžius 148. ir 150. Psalmu. 8 Sei-
ten Duodez.

Tilžėj. **J. Reylanderio ir Sunus.**

In unserem Verlage sind folgende

deutsche Kalender für 1891
erschienen:

Großer Tilsiter Familien-Kalender
mit Illustrationen,
Preis 50 Pf.,

Kleiner Tilsiter Familien-Kalender,
Preis 25 Pf.

J. Reylander & Sohn,
Tilžėje.

Concurs-Verkauf!

abgezogen u pro Sekunde regulirt, jede Uhr mit Pendelzeiger u. Emailblatt, 2712 Stück Nickel-Rent. in 6 Rub. gehend, anstatt M. 16 nur M. 7,45, mit Goldrand, Goldzeiger M. 8,45 und 1478 Stück Cylinderuhren, gravirt mit Goldrand in 6 Rubis, früher Mark 23, jetzt Mark 10 zu verkaufen. Ferner 3427 silberne gestempelte Goldrand-Rent. in 6—10 Rub. gehend, mit Präzisionswerk, älteste mit Goldzeiger, früher Mark 31, jetzt Mark 15 kleinste M. 16, für Damen sammelbare in Atlas-Etui M. 16—17, in 14 karat. Gold anstatt M. 60 jetzt Mark 32, breiter Goldkreis am Differblatt Mark 35, 3 Deckel (Savonet) M. 38—42 mit Kette und Etui ca. 828 Anter-Rent., 2 Silberdeckeln 15 Rub., Bréquet, Spädel und Goldrand, beste und dauerhafteste Uhr anstatt M. 45 Mark 23,85, in 14 karat. Gold M. 60—70, 3 Golddeckel M. 100 bis 120. Agenten 8 Proj. Rabatt. Versand zollfrei. Nachn. aber unbedingte reelle Garantie 3 Jahre. Gesieft wird das schönste erste und dauerhafteste. Für nicht passendes das Geld zurück, somit kein Risiko. Briefe 20, Karte 10 Pf. Porto. Eugen Selinger, Uhrenfabrik, Kreuzlingen (Schweiz).

Wiens Waltes Joddingis

Silkin

wisołecopū Zortu, twirtoj susłęgi-
toje Baczkose yra paręsęs ir
prisulau aš toses pigiausęs.

Tolius prisulau:

Schönebeckerin Swieslo-Druska
Siwerpulerin Wirmo-, taip ir
Galwiju bej Akmen-Druska
(Jaizymo Akmenius),
Weximo- bej Washynu-Alejn,
biometines

Kadagiu-Ugas.

Hugo Kohlhoff,
Tilžėje.

Kolonial-Gaworū, Gigarū
bej Taboko-Kupczyse,
Szpyrituožu Fabrike.

Nachweisungen

zu den
Bau-Ulfall-Anzeigen
find zu haben in der
Reylander'schen Buchdruckerei.

„Kleine Tilsiter Zeitung“

Zweiter Nachtrag der Zeitungspreisliste für 1890 Nr. 3214a)

„Der Zeitspiegel“

erscheint jeden Freitag.

Die „Kleine Tilsiter Zeitung“ bringt eine wöchentliche politische Rundschau, das Wichtigste aus der Tagesgeschichte, Lokales und Provinzielles, Schwurgerichtsberichte, Vermischtes, Marktberichte, Holzverkaufstermine, Substaations-Kalender, standesamtliche Nachrichten, Rubenkurs, Briefkasten etc.

Der „Zeitspiegel“ bietet den Lesern auf seiner ersten Seite stets das vornehmste Ereignis der vergangenen Woche, aus berufener Feder geschildert und illustriert, ferner Romane, kleinere Novellen, Humoristisches, Neubüsse, Rätsel etc.

Bestellungen auf die „Kleine Tilsiter Zeitung“ mit der illustrierten Beilage „Der Zeitspiegel“ zum Preise von

50 Pfennig vierteljährlich

werden in Tilsit in der Expedition, Hohe Straße 67, auswärts bei sämtlichen Postanstalten angenommen.

Anzeigen

werden à Corpuspaltzeile 10 Pfennig berechnet.

Die Expedition der „Kleine Tilsiter Zeitung“.

Hamburg-Amerikoniszka

Paku-Nugabenimo-Akciju-Draugyste

Express

bei

Pustdampsziepiu Begimas

Hamburkio iki New-Yorko

prie Southampton pribegama.

Begimas per Swietjures patenka kokes 7 Dienas.

Priegtam wis dawadningai ir kaip paprasta su
Pusto-Dampsziepimis gali kelauti tarp
Havre-Newyork. Hamburg-Westindien.
Stettin-Newyork. Hamburg-Havanna.
Hamburg-Baltimore. Hamburg-Mexico.

Keleiwei, kurie Maskolijo gime, tur kreiptis pas J. Bouvain,
Eydkunus bei J. Abelmann, Klaipedoj kurie Agentai yra su Pawe-
lyjimu nu Waldzios.

[Nr. 557.]

In unserem Verlage ist erschienen:

Skizzen

Geschichte Tilsits

von der ältesten Zeit bis 1812.

Von

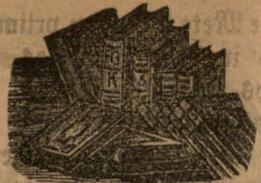
Christian Bartsch.

Zweite verbesserte Ausgabe.

Preis: 1 Mk. 50 Pfg.

nach auswärts franko gegen Einsendung von 1 M. 60 Pfg.

J. Reylander & Sohn.

Jono Pridrikio Sztarkio Kasdieniskos Ranku-Knygos

is wokistlos Kalbos i lietuviška kalbą nu Mokytojo Jurgio Messaka zo perverstos, kuriose Rhimečio ir Valaro Malbos ant kojnos Dieuds per wisko Nedėlę yra, ir nobazni Paragini-mai, Malbos bej Giesmes ar wisko ēwangeliška Šwencis ir ant wiskofia Česės ir Paslaikimis jmo-gisko Gyvasties, Svetkatos, Ligoj ir Smertije, — yra išdrula-votos ir prie manęs taip i wisko Lietuvos knyginiukų pichti gaunamos.

J. Reylanderis bej Sunus.

Silkin-

Pardawimas.

Subatoj, 27. h. M., tapas
aut Carl Pieck'io Niemo-
wiens Szmotas Silkin išpar-
dudamas.

Liekarstwa, wadinama

Dr. Spranger'sche

Heil salbe,

akima Karstli bej Skandējima
wiskoms Nonoms bej Skandē-
liems ir prawaro tolesni Bass-
pistinim, ištrauka wisuš Bulius
be Bjowino, išgydo trumpame
Česė kielvienę Nong, taip anta-
piltus Pirktus, wiskius ir pase-
nušius Skandulius, taip anta-
prie Koju, nužalusius Sanarins,
pilsta Krutine. Prie Kalla-
Skandējimū, Durimo bej Nu-
garobs Durimo, Spandimo, Pla-
šimo ji tankej Balengwinimo
dūda.

Gaunama Tilžėje Aptekose
wyriausia Wieta h. Wächter'in
žilio'e Apiekoje. Tezelėse po 50 Pf.

Formulare

für die Invaliditäts- und
Alters-Versicherung,

als:

Beglubigte Arbeitsbescheinigung
des Arbeitgebers,
Krankheits-Bescheinigung von
Krankenkassen,
Krankheits-Bescheinigung von
Gemeindebehörden,
Arbeitsbescheinigung der unteren
Verwaltungsbehörden
find zu haben in der Buchdruckerei
J. Reylander & Sohn.

same Mete šlovna priimtas esas buvęs, teip ir Wjno Miestas dabar už tay turhys rupinti, kad už ano Priemimo atgal nepasiliktu.

— 17. Sept. Giecorus yra nu ungariskojo Manewerio valar Wakare i Szleziją iškeliamęs, kur žendien Petū Laikė Barwykimas nufidūs. Mytmečio Laikešcei pasveikina žendieniškai Giecoriū Sustejimą su labay didžiu Džiaugsmu.

Iš Prancuzijos.

Barzye, 14. Sept. Maskoliškay-prancuziskla Sustibroliaiwimo-Szwente tape praesusoj Nedeldienej Mieste Jonjak prie wienos Oficyrū-Gesniés ūven-tama. Gendrolus Gallifet užgère wieną Syki ir išsitare savo Kalboj, Prancuzija nenorenti Karo, galenti ale pareisenciam Česui su pilnu Išsitike-jimu priesais žiureti. Virmynkštysis Karo-Ministeris Gendrolus Ferron, karsai ant drauge esancchiojo maskoliškajo Hauptmono Khabaloff užgère, sake, Maskolija turenti savo nepereiname Waiske gerq Priprowq pries wisus Sustdraugawojimus ir galiausey jis išsitare: „Gerkime mes ant musū Sesers-Waisko, ant maskoliškos Ar-mijos!“ Hauptmons Khabaloff atsiliepe su Patikrinimu wiernos Prietelystes nu Maskoliū Busēs.

— 18. Sept. Menkay Dumū tepadarantys Parakas prie fiometinių didžiujų Rudens-Maneweriu teipjau išbandytas tape. Jis iš Liedos tilt tiek menkay Dumū tepadaro, kad žalnieriš-lio Wyrainybė už taj rupina, Infanterijos raudonases Repures bej Kelnės atmesti ir tamsejnes i tujū Wietq iwesti tadangi prie dabar wartojamojo Parako toly matomoji Infanterija labay didze Patriotq turetu gauti. Raudonoses Kelnės prancuziskos Infanterijos tape po Napoleonu iwestos, karsai Gatawo-jimui raudonojo Krepp-Barwo pagel-beti norejo.

Iš Englanto.

Londone, 16. Sept. Nepaklus-numas ir Priesgynyte engliškame Waiske wis didyn eina, kuri ypaczej Mieste Cork Garnizunoj stowencziame Regimentoje pasutiname Čese pafirode. Regimentas tape todel i Parodės Da-wadq sustatytas ir jam dabar Nusudy-jimai Karo Sudzios pries penkis Wyrus nustaitytu tape. Drys nu prasudytijū Zalnieriū numete prie to sawo Szalmus (Elmes) žemyn ir gynesi, tus wel ant Galwos užsideti, iškel jie su prieshais statoma Nagotine ant to priwersti tape. Dabar jie perkreiptay Szalmus užsidėjo ir pries Oficyrus kaip, o kaip jie galiausey ir i Kalejimą nuvesti tape, tie teipjau nemandagey pasielge.

Iš Maskolių.

Petersburkyj, 18. Sept. Maskoliškieji Piningai nu Meto 1876 tilt wieną Kartą toki aukštq Werbybę tiera turejė, kaip dabar. Merco Menesvi 1888 buvo maskoliški popierinei Pi-ningai ant 165 perkami, žendien yra jie su 265 užmokami. Kad ale maskoliškasis Pardawėjas fitq Skirtumą wiens pats ant sawęs imtis turetu, taj turetu jis pragaištir Walbzia gautu daugiaus Iškaddos, nekaip ji dabar per aukšteneje Werbybę laimja. Žiometine Bjutis yra pagal taj, kas nu jos iškiol sulaukama buvo, tilt widutinę gera.

— Ant didžiujų maskoliškujų Ma-neweriu pas Rowno Estereikiuse bej Ungarijoj ne menkay padabojama yra ir wiena Geitunga apie taj ſiteipo rašo: Maskolei mumis Pistole po pat Rose laiko. Prie Maneweriu pas musū Rubežius jie aplamah sakant tokius 200 000 Wyrū bej 400 Raniuliū yra sugabenę ir pagal taj yra surokuta, kad iš to musū Žemėje ne menkas Rupestis pasidarys. Mes ale toki užklabinėjancę Szpielq su hantu Krauju apžvalgomė. Padaugstinimas maskoliškujū Zalnieriū Galycijos Artyheje mums jau ilgay nej joke Pasleptine neb'era ir musū Karo-Wedimas ant to ir yra prisitaikęs Kas ale ant Dumos musū maskoliškujū Kaimynū pareina, taj mes ir kę geray pažystame, ir prie tos tilt Klaushmas terandas, ar bus Petersburkyj norima, tus Apšiemimus ant Išpildymo par-gabenti. Iškiol iš geray permanomū Priežasciū teipo pafirode, kaip kad tokio Pilnamojimo niera norima, ir tokiu Budu tie didieji Manewerei prie musū Rubežiu tilt Išsimanymą brangiū Monū tetur.

Szwejciusios Žines.

Berlyne, 23. Septemberi. Este-reikškasis Ministerpræzidents Kalnoky tape ant Paloczius Rohnstock Szlezijoje prie Giecoriaus Wiliumo pawadintas, karsai su jumi ilgiaus kaip wieną Adhnyq pastkalbejo. Apie Palocziuje Rohnstock vratęjusenes Dienas teip Wyne, kaip ir Berlyne geriausis Atsiminimas yra pasilikęs.

Turgoaus Preke

nú 24. Septemberi 1890.

	Tilžeje	Maipėdoj
Kwiczel	850	9—
Rugei	7—	730
Mėjei	640	670
Užižos	50 Kilo-	540
Zirnei, balt.	gramu	560
rain.		8—
Roputes	8—	850
Rianhei ant Raps	2—	220
Swieslas	250	—
Kiaulienai	85	1—
Žiaulienai	60	70
Weržienai	55	70
Amienia	40	60
Szienas	45	60
Šaudai už Centneri	170	210
Šaudai už Raps	—	—
Šaudai už nauj. Štiep.	18	21
Limotai už Centneri	10	11
Kružlėne, prastai už 2	18	21
Užižos Krupai / Swarg	34	—
Eina už Centneri	44	—
Malta, minhka	—	46
Malta, lieta	—	48
		50

Berlyno Preke-Dvečė.

Nublis Popieriaus-Piningoje 24. Septemberi. 100 Nbl. . . . . 258 Mt. 70 Vf.

Turgoaus Prekes Karaliauczuje

24. Septemberi.	Už 100 Sworus Szieno 1 Mt. 80 Pen. iki 2 Mt. 40 Pen. Šaudū 1 Mt. 58 Pen. iki 2 Mt.
— Pen.	— Šaudū 8 Mt. 50 Pen. iki 9 Mt. — Pen.
Augū 7 Mt.	— Pen. iki 7 Mt. 50 Pen. didžiujū
Miežiū 5 Mt.	50 Pen. iki 6 Mt. — Pen., mažuji
Miežiū 5 Mt. 50 Pen. iki 6 Mt.	— Pen., Ūvižū 6 Mt. 60 Pen. iki 7 Mt. 20 Pen., tainiū Žirnū — Mt. — Pen. iki — Mt. — Pen. baltū Žirnū — Mt. — Pen. iki — Mt. — Pen., už naujaji Ždveli Ropciū 2 Mt. 50 Pen. iki 3 Mt. 50 Pen., už Swarg Žautiendis 60 iki 80 Pen., Kiaulendis 60 iki 80 Pen., Amiens 50 iki 70 Pen., Weržendis 40 iki 70 Pen., Swiesto — Mt. 95 Pen. iki 1 Mt. 30 Pen., už 15 Kiaulius — Mt. 75 Pen. iki — Mt. 90 Pen.

Gerikštakas Pardawimas.

Did. - Willeikiuse Nr. 24, Didumas: 1,48,50 Hekt., Reinertrags: 1,84 Dol., Naudojimo Werbybe 0,80 Mt., 29. Sept. pirm. Pėta ant Žeg. 10 prie Žilokar-ciamos Amtsgeriftes.

Traktedziuse Nr. 17, Did.: 1,03,10 Hekt. Reinertrags: 185/100 Dol., Naudojimo Werbybe 24 Market, 30. Septemberi pirm. Pėta ant Žegorauš 9 prie Žilės Amtsgeriftes III.

Vogben Nr. 45, Didumas: 1,78,85 Hekt., Reinertrags: 2,58 Dolerei, 2. Oktoberi pirm. Pėta ant Žegorauš 10 prie Žilokar-ciamos Amtsgeriftes.

Bautekandžiuse Nr. 69, Did.: 3,78,40 Hekt., Reinertrags: 715/100 Dol., Naudojimo Werbybe 60 Market, 4. Oktoberi pirm. Pėta ant Žegorauš 9 1/2 prie Nagainės Amtsgeriftes.

Nauji Viekarštwa, kuri labay geray močiūjusi yra pries Nesmagumą apatinam Kune, Walgio-Nenorėjimą i. t. t. yra tikroses A. Brandto pagerintose Žwelcerpiles. Labay geramjam Sutashymui, wyrtausy iš Cascara sagrada, kuri nu aukšciausy pa-girtuji Viekoris kaip geriausie wisiū iškiol pažystamuji Priežasčių priwelysta yra, galime uždėfawoti, kad ji prie wisiū Kenciancajū teip greitay yra Wartojimą radusi. Neilia Aptiekose ypatiskay proshli tikruju pagerintuji Žwelcerpiliai nu A. Brandto su raudonu Kryžiumi, ir wisiū tilas nepriewalo nicks priimti. Wyrtausla Pardawimino-Wieto Liuta Aptiekos Karaliauczuje, Hintere Vorstadt Nr. 5. 1 Marti 10 Pf. Posto-Markise išsiuntant yra jos frankierutay wisiur i Provincią prisuntomas.

Alpsakymai.

Benuo Mer,

Dantu Liekorius,

Tilzje, Goldschmiedestraße 9,
ant Rampo Wasserstraße.
Kunstschu Dantu nu 3 Mt.,
Pripylimu jau nu 2 Mt.
Kas pagedo 3 Stunduse pa-
taišoma.

Dantu Darbamiete nu M. Karpes.

Kunstglas Dantis, Plombie-
awimus Dantu Vertashymus.

Tilzje,

Kazerndis Ulycjo Nr. 23.

Repasitorenzis
pritmu as lasdien, tikt Nedeldie-
neje ne, nu Zegorius 8 iki 9
Rytmetji.

Nu 1. Oktob. asz
nutraukiu i Nr. 20,
Kasernenstr., 1 Tr., ties Klemp-
neri Schorning, ketwirtame-
bute nu auksztu wartu ant
Mittelstr. einant.

Armon Liepa, Liekorius, Tilzje.

Piningu.

Vasabniu ir ant ilgo Čejo
Hvotekiu Žyčiu turu nu
4% prasidėdant be Taſko etc. iſ-
duti. II. ir III. Vietai turu
žmonių Piningu po 4½ ir 5%
vis, juſt norint. Dalis Piningu
yra jau ir pirm Igrazewimis
dūdama.

C. Albrecht,

Tilzje, Mittelstraße 45.

Žehlau sawo Pieno-Gaspa-
dorhstei bey Riezo - Fabrik
wieng padore, siuſe
Mergaite ant Jhsmokinimo.
Meierijos Apturėtojio Grigull
Kieme Splitter pas Tilzje.

Buckskingiuse

Aprėdamas bey wiršuojoms Ser-
mėgomis ir Kaiser-Menteliems
priſiulau as sawo pagarbi-
tiems Virkejiems naujausius
ir geriausius žavorus ant
titrų pigiū Prekių

M. Žakowicz,

Tilzje,

Wokiečių Ulycjo Nr. 14.

„Tilsiter Zeitung“

(Nr. 6042 der Zeitungspreisliste)
mit den Beiblättern:

Illustriertes Unterhaltungsblatt

(wöchentlich).

Landwirthschaftliche Mittheilungen

(wöchentlich)

Frauenblatt

(wöchentlich)

bringt telegraphische Depeschen, telegraphischen
Produktenbericht von der Königsberger Börse,
Leitartikel, politische Wochenübersichten, das Wichtigste
aus der Tagesgeschichte, Lokales und Provinziales,
Land- und Hauswirtschaftliches, Briefkarten, Rätsel,
Berliner Rubelskours, Familien-Nachrichten und ein
reichhaltiges Feuilleton; ferner werden in der „Tilsiter
Zeitung“ die vollständigen Gewinnlisten der
Königlich Preußischen Klassenlotterie zum Ab-
druck gebracht.

Die interessanten Skizzen „Neue Bilder aus
Tilsits Vergangenheit“ werden in der „Tilsiter
Zeitung“ fortgesetzt werden.

Anzeigen finden durch die „Tilsiter Zeitung“
die weiteste und wirksamste Verbreitung.

Der Abonnementpreis beträgt bei allen Kaiser-
lichen Postanstalten

vierteljährlich
nur 2 Mark 25 Pf.

Die „Tilsiter Zeitung“ hat auch den Postdebit
in Russland.

Die Expedition der „Tilsiter Zeitung“.

Kialtin Koju Ligai

Geriausie Priprowa ant Ailaikymo
bey Žygdydimo Koju Ligos prie
Kiauliu; 1 Paku už 2 Markiu,
3 Pakus už 5 Markius.

Kiauliu Pulweres

prawaro Koju, beganege Ugni,
Buduriu Traukimq, padidina
Estumq ir palengwina Ruperējimq;
1 Paku už 50 Pf., 6 Pakus už
2 Mt. 50 Pf.

Buduriu Traukimo

Pulweres

tifray ir greitay prie Arkli maczy-
janczes 1 Paku už 2 Markiu,
3 Pakus už 5 Markius.

Altgawimo - Priprowa
pries Žygnėrima, Sūndaujimq,
Traukimq bey Gėlimq prie Arkli
bey Galvijo 1 Plečka už 2 Mt.,
3 Plečkas už 5 Markius.

Uzzandzin - bey telanczin Vietu Pul- weres

Maczyjime nerereinamas 1 Paku
už 1 Marki, 6 Pakus už 5 Mt.

Pulweres Karwiems
pries iſtaq, ilgq, mēling bej
wandeniutq Vienq; jos apsaugaja
pries Nukudējimq ir padidina
Karwiū Estumq. 1 Paku už 1 Mt.,
6 Pakus už 5 Mt.,
faip ir

Swiesto - Pulweres po
50 Pf., Swiesto - Parwa-
po 50 Pf., Žilojimu - Pul-
weres Karwiems po 50 Pf.

**Čyztymo - Pulweres Kar-
wiems** po 1 Mt., Kirmino-
Viles Arkliems po 2 Mt.,
50 Pf. 1 Plečka pries
Užžandes, Budurimo - Wę-
už 3 Markius, Lepalus
pries pageduses Kojes už
2 Mt. i. t. t. Priprowi-
Gustathymai yra dykay ir
frankierotay pristuncziami.

Priprovos wienat tikros
gaunamos

Mėlaukiū Aptiekos

E. Böhmer.

Liefarstwa, wadinama

Dr. Spranger'sche Magentropfen
gelba tūjan vrie Buduriu Ne-
galiiu bey Krampio, Wymo-
Galwos Staudējimo, Bilwo-
Staudējimo, Buduriu Rukštum-
ir pilto Alsidusējimo, Apyswa-
gimo bey Kraijo Bogedima.
Pries sunlu Widuriawima yre
ji labay gera Priprowa, tu-
greitay ir be Staudējimo len-
wius Widurius padaro, o
Nora Walghys padidina.

Gaunamas Tilzje prie Aptiekos
wyriausia Vieta H. Wächter
Jalioje Aptekoje, Plečkoje
50 Pf. ir 80 Pf.

Reine Ungarweine.

4 Liter feinsten abgelagerten Weiß- oder Rothwein (Auslese),
Mt. 3.40, franco samti kādien genen Postnachnahme.

Anton Thor, Weinbergbesitzer,
Wersch, (Ungarn).

Dro. Fernest'o Gymnasties Essencas.

Wyriania Bardavimo Vieta: E. Lüd
Miesie Golberg.

Tikra pries wias is negero Sutromyjimo i. t. i.
Pagalba Kranjo - Ryka - Triskdimo pareinances Ligas,
laip antay:

Buduriu Krampi, Buduriu Staudējimo, Glemes, Walgio-
Renorejimo, Wemimq, pagedusins Widurius, Sustimkimo, Galwos Staudējimo, Ilđos Neczystemq, Meklunge, Traukimq i. t. i. Ney josi Pastęptini Priprowa, kadangi ant
Plečklos užiažyta stow, kas joje randasi.

Per ilgas Metus iwestas, Tulkancei Atesta bey Prissva-
ziniu attividja gerq Maczyjingu.

Wienat tikras su wiršu matomaje Sargybės
Marke! Preke už Plečka 50 Pf., 1 Mt. bey
1 Mt. 50 Pf.

Gaunamas Tilzje prie Aptiekos Böhmer, Heinrichs-
waldėj (Gastūje), Kaufenuse, Ausnėje bey Mėlau-
kiuse Aptekoje.